

K00 - mh - 1954 - 10 - 0

ESKILSTUNA E. TÄIENDUSKOOL

K I R I - K O O L

Kuldsed vihud hakkides eesti nurmedel.

*****

Nr. 10.

AUGUST

1954.

*****

ELULE LÄHEMALE!

"Kiri-Kool" astub täna oma arengu neljandasse järku. ÜEÜ Koolitoimkonna asutamise koosolekul 12. mail 1950. a. sündis kiri-kool teoreetiliselt (I järk). Sellel koosolekul vahetati mõtteid kiri-kooli vajaduse üle, mis ei tekitanud ühtegi kahtlust. Kiri-kooli teostamise küsimus tõi esile optimiste, pessimiste ja realiste. Viimaste poolt korraldatud üleskutsele võimalike kaastööliste värbamiseks reageeris põhimõttelise nõusolekuga võrdlemisi suur protsent, tegeliku kaastöö saatmisega - umbes 3%.

Majanduslikud kalkulatsioonid näitasid aga, et tühi kott ei seisa püsti, ja asja teostamine lükati edasi paremate võimaluste ootel.

Eesti Rahvuskomitee Esinduskogu esimesel koosolekul 19. ja 20. juulil 1952. aastal tunnistati eestluse säilitamise ülesanded esmajärgulisteks ja kiireloomulisteks ning kohustati valitud juhatust astuma vastavaid samme.

Võttis aega, mis võttis, aga 18. okt. samal aastal võis "Kiri-Kooli" esimene päisuke "KAS TUNNED MAAD, MIS PEIPSI RAN-NALT?" "VABA EESTI SÕNA" veergudel ilmuda (II järk) ja ilmub tänaseni üle kahe nädala 360-realise sisuga. Need read on toonud selgitusi, äratusi, hoiatusi ja isegi SOS-hüüdeid eestluse "olla või mitte olla" aadressil. Nad on püüdnud tuua noortele materjali läbitöötamiseks, küsimusi vastamiseks ja probleeme ja ülesandeid lahendamiseks. Edasi, nad on püüdnud anda jõukohaselt vanematele näpunäiteid ja juhiseid noorte õpetamisel ja abistamisel.

Tänu kirjastus "Nordic Pressi" vastutulelikkusele ja "Vaba Eesti Sõna" heatahtlikusele võis teoreetiline kiri-kool muutuda tegelikuks "Kiri-Kooliks", millel on nüüd juba suur tarvitajaskond, veel suurem lugejaskond ja hea nimi.

Aeg tõi enesega uusi nõudeid kaasa. Õpperaamatute puudus täienduskoollides ja perekondades dikteeris ÜSÜ Koolitoimkonna ja Rahvuskomitee juhatuse ühise nõupidamise, kus otsustati täiendada "Kiri-Kooli" 16 lk. abivihikuga kuus (III järk). Alates septembrist 1953 neis esitati lugemispaaladid kahele kuni kolmele vanuserühmale, toodi õigekirja ülesandeid harjutamiseks ja pakuti kodumaatundmise materjali läbitöötamiseks. Metoodilised näpunäited, nõuanded, juhendid ja küsimused ilmusid endiselt "KAS TUNNED MAAD..." sarjas.

Vaheajal oli "Kiri-Kooli" abivihik leidnud tee ka Kanada ja Austraalia täienduskoollidesse ja kodudesse, kus "Vaba Eesti Sõnas" ilmuva "KAS TUNNED MAAD..." sarja abistav käsi puudus oma selgitustega, näpunäidetega ja küsimustega.

Nüüd on abivihiku ümber kogunenud ka Saksamaal asuv eestlas-kond. See asjaolu on viinud abivihiku toimetuse uue muudatuse teele. Abivihik tuli muuta iseseisvaks "Kiri-Kooliks", kus ilmuvad lugemispaalad, ülesanded ja materjalid ühes metoodiliste näpunäidetega ja küsimustega lahendamiseks (IV järk). Sellega saavad ka nende maade täienduskoollid, perekonnad, üksikõpilased ja õpperühmad neid kasutada saajaprotsendilise eduga, kuhu "Vaba Eesti Sõna" kaasabi ei ulata.

"KAS TUNNED MAAD..." lehekülgi sooviksime aga edasi kasutada päevakorras olevate rahvusliku kasvatuse küsimuste lahendamiseks.

A. ROOS.

KODUÕPETAJA

Selle üldnimetaja alla me paigutame edaspidistes kirjutistes kõik need isikud, kes ühel või teisel teel võivad abiks olla noorematele lastele lugema- ja kirjutama-õppimisel, vanematele lastele vajaliku materjali hankimisel, õppimise ja ülesannete lahendamise ergutamisel ning virgutamisel.

Loomulikult kuuluvad siia ema, isa, vanaema, vanaisa, vanem õde ja vend. Võiksid kuuluda ka läheduses asuvad tädid ja onud ning peaksid kuuluma võimaliku kontaktiirrkonna õpetajad. Nende kõiki-de poole pöördume austava ja kohustava nimetusega - koduõpetaja.

Armas koduõpetaja!

Ilma Sinu lahke kaasabitaga on meie töö poolik. Meie kõik seisame väga raske ülesande lahendamise ees. Väga paljud meie noortest on jõudnud olukorrani, kus neile emakeele õppimine ja lugemine teeb raskusi. Me ei uuri praegu selle põhjusi. Me ainult nendime tööka. Ja nii see on. Mis teeb raskusi, seda püütakse vältida. Me oleme kahjuks kuulnud väiteid, et noored ei taha. Aga loomulikult nad peaksid tahtma.

Kogu kunst seisab selles, et noortele selgeks saaks, et nad tahaksid, aga ei peaks. "Peab" tundub sundusena, aga iga sunnitus on vastik. Seesuguste tunnetega ei tohi me mingil tingimusel emakeele õppimisele asuda.

Huvi on see nõiakepp, mis kõik rattad liikuma paneb. Järelikult, peaksime leidma mõne huvitava momendi ja selle rakendama tööle: Eestlase hea nimi, esimene igas asjas ja selle tunnustamine (kas või auahnusest tingitud). Kui muidu ei saa, tuleb ka rahaline autasu käiku lasta ja teisi ergutusvahendeid rakendada. Üks meie kolleegidest esitas oma praktikast saja-protsendilise vahendi: lapse esinemine näitemängus, ilulugemises, laulmises jne. ja selle tunnustamine. Palume koduõpetajaid meid informeerida iga vähemagi sobiva ergutusvahendi leiutamise puhul.

Teine raskus tekib meil sellest, et laste arenemise ja jõudluse tase on väga erinev. "Kiri-Kool" pole võimeline andma materjali 5 - 15-aastastele igale oma ea kohaselt. Siin saavad jällegi koduõpetajad kaasa aidata, lihtsustades raskemaid ja muutes keerukaks kergemaid ülesandeid.

Nii jätkuks tööd igale vanuserühmale ilma igavuseta. Kui kord juba esimesed raskused on võidetud, siis läheb nagu lepase reega; tuleb koguni takistada, et noored endile liiga ei tee.

Paneme kõikide südamele vanasõna: kus viga näed laita - seal tule ja aita!

A. Roos.

MÄLESTUSI KODUMAALT

Meie elasime kodumaal Narva-Jõesuu rannas, nii et võisime näha merd iga päev, kui üles tõusime magamast. Narva-Jõesuu oli kaunis suvitusslinn. Sinna tuli inimesi suvitama kodumaalt ja välismaalt, isegi Ameerikast. Mererand oli ilusa peene valge liivaga kaetud seitsme kilomeetri ulatuses. Suvel rand oli inimesi tulvil täis, kes viisid siit kaasa kustumatud mälestused. Aga talvel, kui lumi on maas, siis on kõik vaikne ja ilus.

Saadan Teile Narva-Jõesuu supelranna foto, et Teil oleks ettekujutus sellest ilust.

Aarne.

Narva-Jõesuu supelrand

Minu kodulinn on Narva-Jõesuu. See on mere ääres. Meie elasime just mere kaldal. Ilus oli vaadata, kui kalurite paadid tulid ranna poole.

Kui meri oli tormine, siis oli hea soojast toast vaadata neid suuri laineid.

Talvel, kui lumi oli maas ja kõik oli vaikne, siis ema sõidutas mind ja minu venda spordikelguga läbi metsade, kus puude okstel oli paks lumi.

Aarne pani juba omalt poolt foto kirja. Mina palun imetella Narva-Jõesuu ilu abivihik nr. 8 viimasel leheküljel ja meilt mitte väga kaugel asuvat paekallast (abivihik nr. 8 esikülj). Õige

pildi saate selle ilu suurusest alles siis, kui võrdlete kalda kõrgust all vee ääres seisva inimesega ja tema koeraga.

Ma loodan, et ükskord jälle on Eesti vaba ja meil on rõõm seal elada.

Tarmo.

Ülesandeid.

Me loodame, et võime varsti Aarnet ja Tarmot nende kaunis Narva-Jõesuus külastada, seepärast teeme vajalikke ettevalmistusi:

1. Kus asub sinu kodu Eestis?
2. Millises ilmakaares on Narva-Jõesuu sinu endisest kodust?
3. Joonesta oma Eesti maakaardi järgi lihtne visand ja märgi sellele oma teekond!
4. Kirjelda, milliseid linnu tuleb sul läbistada!
5. Millistest muudest tähtsatest kohtadest tuleb sul mööda sõita?
6. Milliseid liiklusvahendeid tuleb sul tarvitada? Mitu kilomeetrit iga liiki?
7. Mis sul Narvas ja Narva-Jõesuus eriti meeldis või ei meeldi-

HIIR PUDELIS

Meil olid jahukotid sahvris. Vaatamata kassile ja lõksule leidis ometi seal hiiri. Kord üks hiir oli pugunud tühja pudelisse. Kass oli leiu üle rõõmus ja veeretis pudelit õues kogu päeva. Õhtuks tüdines kass ja jättis pudeli koos hiirega rahule.

Hommikul aga oli hiir kadunud ja kass oli õnnetu, sest magus suutäis oli läinud. Küllap hiir pimeduse kätte all leidis, et nüüd on paras aeg pudelist välja lipsata.

Ei ta teinekord enam pudelisse lähe.

Mart K., N. Y.

ÕIGEKIRI

1. Kirjuta alljärgnevatest sõnadest õigeid lauseid!
2. Lause alga suure tähega! 3. Lause lõpu pane punkt!

I

Mis või kes nad on?

1. Kilu on	-	HHI
2. Ööbik on	-	õpetaja
3. Sipelgas on	-	laeva juht
4. Vihik on	-	rõivas
5. Jõhvikas	-	mööbel
6. Lukusepp on	-	toiduaine
7. Aatom on	-	kala
8. Onu on	-	gaas
9. Kullerkupp	-	aine osa
10. Professor on	-	putukas
11. Kapten on	-	õppevahend
12. Kuub on	-	mari
13. Tool on	-	käsitööline
14. Jahu on	-	lind
15. Vesinik on	-	sugulane

II

Millega keegi midagi teeb?

1. Põllumees	-	liimib	-	haamriga
2. Aednik	-	ujub	-	õngega
3. Inimene	-	hingab	-	pajaga
4. Kapten	-	kirjutab	-	rahaga
5. Lind	-	näitab	-	ohjadega
6. Tisler	-	taob	-	adraga
7. Kala	-	õngitseb	-	labidaga
8. Loom	-	keedab	-	kõrvadega
9. Õpilane	-	maksab	-	laevaga
10. Politseinik	-	juhhib	-	tiibadega
11. Sepp	-	künnab	-	liimiga
12. Kalur	-	kaevab	-	uimedega
13. Ema	-	kuuleb	-	kopsudega
14. Kutsar	-	lendab	-	käega

III

Kirjuta kriipsu asemele B (I välde), P (II välde) või PP (III välde)!

Koer li-utab sa-a. Vala vesi väikesest ka-ast suurde ka-a! Tu-a oli soe, kui läksime tu-a. Kas sa ju-a pühkisid la-iga ka-i? Sa-ipõis on sa-i täis. Ho-une ra-utas meid ra-as ja viimaks vajuski ra-a. Laskur ta-as pa-i just pa-i keskohta.

IV

Kirjuta kriipsu asemele G (I välde), K (II välde) või KK (III välde)!

Osta la-i ja la-i la-i la-i-a! Til-a sa-e ku-umine puurib kivisse au-u. Hoiu kinni, et ei ku-u! Ku-uda on vä-a ker-e. Vaata kus lu-u, lu-uta ust ei saa lu-u panna. Üks tunni-e tu-umist toob eluks ajaks ku-umist. Pea lu-u vanasõnast ja ära tu-u!

V

Kirjuta kriipsu asemele D (I välde), T (II välde) või TT (III välde)!

Tõ-e tuleb aus-a-a! Tõ-a ru-uga! Tõ-aku, kes tahab, mina ei hakka tõ-ama. Võ-a se-a, mui-u ei saagi võ-a. Sä-e võib sa-u-a ka-usele. Kas os-an au-o ka-ega või ka-e-a? Ka-e võib maha võ-a. Ka-e- ei saa maha võ-a. Ka-e- on kinni.

VI

Kirjuta lauseid ja paiguta antud sõnad samal kujul lausetesse!

Habe, hape, happe, papete, hõbeda, hõbeta, õpita, õppida, õppigu, õpiku.

Ude, ute, utte, katted, katet, kateteta, kadedateta, kadus, katus, kattus.

Tugi, tuki, tukki, lukutada, lukutata, lukutavad, lukutavat, hukkama, hukata, hukatud.

Ilse Roos.

VII

ÜLESANNE

Kirjuta jutt kukest, kus esineb sõna kukk vähemalt kümnes erinevas vormis ainsuses ja vähemalt kümnes erinevas vormis mitmuses!

A. R.

VIII

1. Võrdle hoolega iga numbri järel kahes sõnas suurte tähtedega kirjutatud häälikute välteid!
2. Kirjuta see pala ära ja aseta iga suurte tähtedega kirjutatud sõna järele ( ) hääliku välde!
3. Miks sama tugev välde või isegi tugevam on kirja pandud vahest nõrgemini?
4. Kirjuta loo lõppu selle kirjutusviisi kohta üldine reegel!
5. Palu völdete hääldamise kontrollimiseks koduõpetaja abi!

*****

1. RaNNas oli palju rahvast. RaNda tuli palju rahvast.
2. KaLLas oli kaetud jääga. KaLdad olid kaetud jääga.
3. LaMMas lamas murul. LaMbad lamasid murul.
4. NiKKel on metall. NiKlikaevandusi on vähe.
5. PaPPel on puu. PaPlid kasvavad kodumaal.
6. TaPPER on sõjakirves. TaPri vars on pikk.

A. R.

A, B, HAKKA PÄHE! KUI EI HAKKA, LÜKKA TAKKA!

Kuuskümmend aastat tagasi julgustasid koolilapsed en- did ülaltoodud salmiga. Ja aitas.

Kodumaal ei tarvitsenud kiirustada lugema-õppimise- ga. Seal ei olnud segavaid asjaolusid. Siin on selleks ing- lise keele tähtede nimed, mis on erilaadsed ja omased ainult inglise keelele. Seepärast peaks emakeele lugemi- ne ja kirjutamine eelnema ingliskeelsele vähemalt kahe aasta ulatuses. Põhjenduseks olgu toodud tõik, et kõikide teiste keelte tähed kõlavad samuti, nagu eesti keeleski, erand on inglise keeles. Reegel õpitakse ikka enne ja siis alles erand.

Eesti keele lugemine ja kirjutamine on ka võrratult lihtsam, sest igal tähel on üksainus häälik, kuna inglise keeles võib neid olla kuni seitse.

Laps on liikuv, sellepärast liikugu kõik lapse ümber, ka tähed tantsigu! Me tunneme liikuvat aabitsat ehk tähes- tikku kahel kujul: papist ruudukete ja puust kuubikute näol. Viimased on eelistatavamad, sest nendega saab ka ehitada, kuid esimesi võib ise papist lõigata ja tähed trükkida. Isegi laps võib seda teha, mis on jällegi väär- tuslik võte.

Olgu mainitud, et nüüdsel ajal ei "veerita" enam sõnu ega nimetata tähti sõna koostamisel. Sõnad koostatakse häälikutest, nagu neid hääldatakse sõnas. Sõnapildi kui terviku lugemine on kõige soovitamam.

Mängides algame seda ülitähtsat toimingut. Asetame pakul või papil A lapse ette lauale ja hääldame selgesti A. Laps teeb sedasama. Nüüd järgneb samal teel E. Kirjutame mõlemad tähed suurelt paberile! Loeme neid paberilt! Asume esimese sõna moodustamisele: AE, AE, AE. Nüüd tutvume uue tähega M (see ei ole EM, see on M!) ja moodustame juba teise sõna: EMA. Siis kirjutame esimese jutu: EMA AE, EMA AE! Hääldame ja laulame seda. Laps teeb sedasama. Loeme pakkudel, kirjutame

paberile, loeme paberilt! Asetame EMA lapse ette, loe- me, võtame E ära, loeme, paneme E tagasi, loeme, võ- tame A ära, loeme! Lapsele meeldib see kombineerimi- ne. Ta hakkab ise tähti liitma, ühed ühendid annavad sõ- na, teised ei anna.

Mõne päeva pärast lisame tähe N (mitte EN!) ja loo- me uusi sõnu: ANNA, ANNE, ENNA, ENNE; uus jutt: AN- NE ANNA ENNE EMA. Teine jutt: EMA ANNA ENNE AN- NE. Ärge unustage last kiitmast iga õnnestunud jutu pu- hul!

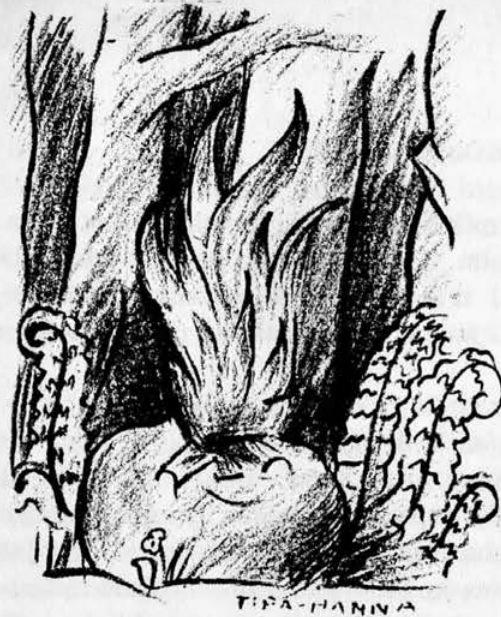
Me tunneme alles neli tähte A, E, M, N, aga võime nende abil pikad jutud kirjutada. Teeme seda, kuni kao- vad raskused. Kuid me loeme ja kirjutame ühtlasi. Iga koostatud sõna tuleb lugeda, iga loetud sõna tuleb kirju- tada! Algul läheb veidi viltu, aga varsti läheb õieti. Nii mööduvad nädalapäevad.

Järgmisel nädalal lisame uue tähe O. See võimaldab uusi sõnu: ON, NO, ONNO, ANNO, OMA, ENNO; jutu pikkus kasvab. Mõnepäevase vahemaa järele lisame I, siis U, neile järgnevad ükshaaval S, L, R.

Sel teel oleme tundma õppinud järgmised tähed: A, E, I, O, U, - L, M, N, R, S. Kombineerime neist või- malikult palju sõnu ja kirjutame kõik sõnad vihikusse! Mitu sõna oskame juba kirjutada? Loeme need sõnad vi- hikust! Kirjutame nendest sõnadest jutte, jutte, jutte! Loeme need jutud ette emale, isale, onule, tädile. Pa- lume ka teisi neid jutte lapsele ette lugeda! Kes luges paremini? Avaldame oma röömu lapse edusammude üle! Ülesanded!

1. Lõikame koos lapsega papist 1,5×1,5 tolli ruudud!
Või: ostame koos lapsega umbes sama suured puust kuubikud!
2. Kirjutame koos lapsega papist ruudule või kuubiku küljele suurelt A, avame suu hästi laiali ja hääldame A! Laps teeb sedasama ja kirjutab paberile pliiatsiga A mõned korrad.
3. Kirjutame ruudule E, avame suu päris näitlejalikult

- E hääldamiseks ja hääldame E! Laps teeb sedasama.
4. Avame suu A jaoks (ilma hääldamata) ja küsime lapselt: mis see on? Laps avab samuti suu ja vastab A. Näita A! Näitab. Ütle A! Hääldab. Kirjuta A! Kirjutab. Nüüd avame suu E jaoks jne.
  5. Nüüd küsime lapselt näidates oma suule: mis see on? Samal ajal teeme väga täpselt suuga AE liigutusi, kuid ilma hääleta. Laps ütleb varsti.
  6. Palume last näidata, kus on A! Laps otsib A üles ja näitab. Palume last näidata kus on E! Laps näitab.
  7. Nüüd palume last näidata, kus on AE! Ta võib olla ei taipu kohe ja näitab enne A ühes kohas ja siis E teises kohas. Muidugi, see on ka A E, aga sõna mõttes jätab veel soovida, sellepärast me ütleme: sul on õigus - see on A ja see on E, aga ei ole AE. Siis "kogemata" lükkate A ja E kõrvuti ja näpuga sõidate A juurest E juurde ja korduvalt ütlete AE, AE, AE. Küsime uuesti: Kus on AE? Laps teeb samuti nagu teiegi. Kontrolliks lahutate E A-st ja küsite jälle: kus on AE? Laps taipab nüüd, lükkab A ja E kokku ja ütleb AE. Võib aga juhtuda, et kokku lükkamisel tuleb EA ja laps ütleb AE, siis lasete teda kontrollida. Ta taipab varsti ja on suuteline andma ühendi AE ja EA.
  8. Järgmisena kirjutame ruudule või pakule M ja mõmimese M (mitte EM). Laps teeb meeeldi ühes teiega seda mõminat M ja veel kord M.
  9. Nüüd ütleme aeglaselt ja selgelt EMA! Kus on EMA? Laps otsib ema ja näitab. Õige, õige, see on ema, aga kus on sõna EMA, kirjutatud EMA?
  10. Kas üksi või koos lapsega koostame tähtedest EMA! hääldame koos EMA, EMA, EMA. Kirjutame paberile EMA, loeme EMA. Lahutame tähed laiali. Kus on EMA? Laps koostab EMA. Loeme EMA, EMA. Aga võib juhtuda, et lapse koostades tuli AME. Loe! EMA. Näitate A-le, mis see on? A. Loe! AME. Kas AME on EMA? Ei. Kirjuta EMA! Laps kirjutab, loeb ja koostab kuubikutest ning ruutudest. Hästi, väga hästi!
  11. Antud 10-st tähest jätkub tööd mõneks nädalaks. Paari nädala töö saatke "Kiri-Koolile" ja küsige vajaduse korral täiendavaid näpunäiteid. Ants Roos.

JAANIÖÖ IMED JA VÕLUD

Agu Õunapuu kirjutas "Vanaisa kõneleb jaanipäevast" on noorte hingedes esile kutsunud seal uinuvad mälestused meie rahva

pidulikkudest päevadest ja müstilistest oodest. Juba väälselt pakub jaanipäev sügavat rahuldustunnet oma kolmepäevase pühaga: 22. juunil on suvine pööripäev, 23. juunil - Võidupüha ja 24. juunil - jaanipäev. Sisemiselt tähenduselt märgib jaanipäev valguse, soojuse ja elu võitu. Jaaniöö oma salapärasusega meie rahvaluules toidab südamega inimese luulelendu.

"Kiri-Kooli" noored on kõike seda väga elavalt tundnud ja kaasa elanud. Muidu pole seletatav nii elav osavõtt küsimustele vastamise näol.

Tipa-Hanna on leidnud jaaniöö tulesüütamisel inspiratsiooni ja loonud joonise süngete varjude vaheldumisega põlispuude all, puhastavate tule-valguse keelte haaramisega ja õnnetoova sõnajala õitsemisega. Kahju, et meil pole võimalust seda värvipildina edasi anda.

Suuremalt osalt kõik poisid on jäädvustanud oma jaaniöö mälestused üle-tule hüppamisega.

Enno leiab, et tavaliste jaaniöö imede - sõnajala õitsemise ja haldjate esinemise - kõrval mitte vähem ime pole nende Kalle sündimine just jaaniöö! Sudeedimaal lähedalt rindelt kostvate kahurite "aupaukude" saatel.

Tundub, et kõikidel sõnavõtjatel on soov kord isiklikult seda kõike vabal kodumaal läbi elada.

KOJUIGATSUS

Kuna olin alles päkapiku poisikene, kui jätsin koos isa ja emaga maha oma kodu Tartu keset kõige ilusamat hilis-suve, siis pole mul mingit oma mälestust sealt kaugegest kodust. Katsun kirjutada allpool seda, mida jutustas mulle mu ema.

See peab kõik olema midagi väga ilusat ja suurt, milised olid kõik aasta-ajad kodus.

Kevade tulek vallandas kõik veed - suured jääpangad ujusid üksteise võidu Peipsi poole - tehes ruumi peatselt järgnevale suvele. Tuhanded linnud tulid tagasi soojalt maalt igal kaasas kingina kevadele üksteisest ilusam laulviis. Ilmusid esimesed sinililled ja varsakabjad, neile järgnesid aedades nartsissid ja tulbid. . . - neid kõiki võisid sa osta mõningate sentide eest toailuks (Helmi Mäelo - "Kui oli kevad").

Ja peagi oli saabunud suvi. Kõikjal leidus lilli - pääsusilmi, kullerkuppe. . . ühed kaunimad kui teised. Raske ja lihav oli rohi heinamaal, milles rukkirääk rääksus oma ühtlast viisi.

Võrratud ja ilusad olid põhjamaa valged suve-ööd oma lillelõhnadega. Ja siis saabus hilis-suvi, viljapõllud said küpseks ja muutusid kollaseks, aedades valmisid päikeses oma loomulikku rada puu-, juur- ja aedviljad. Sarnast otse valminud vilja omada pole õnne igal. Ja siis, kui loodus oli andnud oma anni hoolitsevale peremehele, tuli sügis oma värviküllusega.

Ning sellele järgnes talv, millel jälle olid omad võlud ja ilud, olgugi et külmataat ei unustanud tihti mängimast oma vingerpusse, kuid see kõik kuulus talvelõbude juurde.

Kelkudel ja uiskudel jätkus tööd pikkadeks talvekuudeks. Ja olgugi et koolipäevi ja koolitööd oli rohkem teha kui siin, ometi oli vaba aega rohkem.

See ajutine aeg kusagil mujal on meile noortele nagu lapsepõlve raiskamine - kuniks saabub kord õige aeg kõi-

ke seda ise tunda ja tajuda seal õiges kodus.

Ja kui ma oma silmad hetkeks sulen, siis ma ometi tunnen kõike seda oma moodi, olgugi et sellest kõigest jutustas mulle mu ema.

Toomas, Ohio.

Mida võime siit õppida? - Et ema jutustus on pea võrdne oma isikliku elamusega ja kogemusega. Siit palve: emad ja üldse koduõpetajad! Jutustage lastele sama elavalt ja veenvalt, nagu seda tegi Tooma ema! Sellega toote kodumaa oma lastele lähemale.

Ja noored, võtke sama tähelepanuga ema sõnad südamesse. nagu tegi seda Toomas!

Aeg-ajalt teatage "Kiri-Koolile" oma kogemustest!

A. R.

IGA PÄEV OLGU EMADEPÄEV!

Minu kava hea lapse kujundamiseks:

1. Olen hoolas ja sõnakuulelik.
  2. Aitan ema nii palju, kui minul on võimalik.
  3. Olen hoolas ja aus oma koolitöös.
  4. Hoian oma riided, mänguasjad, raamatud ja oma toa korras.
  5. Kuulan ema heatahtlikke nõuandeid sellistes küsimustes, nagu rietus, sõbrad, küllaskäigud jne. ja ei vaidle emale ses suhtes vastu, sest ema on targem kui mina.
  6. Aitan ema sellega, et mängin oma väikese vennaga ja hoolitsen tema eest.
  7. Püüan olla sõbralik ja viisakas kõigi oma mängukaaslaste vastu, et emal ei oleks minu pärast muret ega pahandust.
  8. Püüan õppida eesti keelt ja teha "Kiri-Kooli" nii hästi kui vähegi võimalik.
- Kui täidan kõik need lubadused, siis võib ema peaaegu tunda, et iga päev on emadepäev. Iga paremus mi-

nus on kink emale. Ja ükskõik, mis ma teen, ma pean alati mõtlema seda, et see ei puuduta üksi mind, vaid palju rohkem minu ema.

Tibu, South Carolina.

Eeltoodud kava on vastuseks "KAS TUNNED MAAD..?" nr. 39 esitatud pala "Emadepäevaks" neljandale küsimusele: Teata meile punkt-punktilt, millised on sinu kavatsused hea lapse kujundamiseks!

Armas Tibu! Ma tänan Sind südamest saadetud kava eest! See oli kõikidest saadud kavadest täielikum. Kui meie noorsugu sellise innuga mind aitab, siis võin ma varsti rahuliku südamega puhkusele minna.

Ülesandeid.

1. Loeme veel kord ülalmainitud kirjutise "Emadepäevaks" ja sellele järgnevad küsimused läbi!
2. Kui sulle mõni mõte selles palas ei meeldi (või meeldib), siis teata milline ja miks?
3. Nüüd loeme Tibu kava läbi ja otsustame, kas see on meile üldiselt vastuvõetav? Miks?
4. Nüüd loeme Tibu kava läbi ja ütleme iga punkti kohta, kas me nõustume või ei nõustu sellega? Miks?
5. Võib olla - Tibu on liiga optimistlik (me tunneme seda sõna) ja see kõik pole läbiviidav?
6. Võib olla - mõni leiab, et elame "vabal maal" ja seda kõike pole vaja?
7. Kui veel midagi on lisada, siis palun seda teha!
8. Mis oleks kui igauks meie seast võtaks sellise kava omaks ja püüaks seda teostada?

OOTAN TUHAT VASTUST!

Ants Roos.

Väljaandja: Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides.

Toimetaja: mag. Ants Roos.

Foto-ofsettrükk: P. Kõlvik.

Printed in U. S. A.